

РАСПОРЯЖЕНИЕ

БОЕРЫК

28.10.2024

с. Верхний Услон

40

Криптографик яклау чарапыннан файдаланып, мәгълүматны яклау өлкәсендә
Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәүгә юнәлдерелгән чарапар
исемлеген раслау турында

Криптографик саклану чарапыннан файдаланып, мәгълүматны ачык элемтә
каналлары аша тапшырганда аны яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнары
таләпләрен, «Дәүләт сере булып тора торган мәгълүматлар булмаган мөмкинлеге
чикләнгән мәгълүматны криптографик яклау чарапыннан файдаланып, элемтә
каналлары аша саклау, эшкәрту һәм тапшыру куркынычсызлығын оештыру һәм
тәэммин итү турында инструкцияне раслау хакында» Россия Федерациясе Президенты
каршындагы хөкүмәт элемтәсе һәм мәгълүмат федераль агентлығының 2001 елның
13 июнендәге 152 номерлы боерыгы, «Саклануның һәр дәрәжәсе өчен Россия
Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән шәхси белешмәләрне яклауга
таләпләрне үтәү өчен кирәклे мәгълүматны криптографик яклау чарапыннан
файдаланып, шәхси белешмәләрнең мәгълүмат системаларында эшкәртелгәндә
шәхси белешмәләрнең иминлеген тәэммин итү буенча оештыру һәм техник
чарапарның составын һәм эчтәлеген раслау турында» Россия Федерациясе
Федераль куркынычсызлық хөзмәтененең 2014 елның 10 июлendәге 378 номерлы
боерыгын үтәү максатларында:

1. Югары Ослан муниципаль районы Советы мәгълүмат криптографик
яклау чарапын эксплуатацияләүгә жаваплы булган вазыйфаларны Югары Ослан
муниципаль районы Советының гомуми бүлеге башлыгы урынбасары Галимуллин
Азат Рәфкат үлгина йәкләргә.

2. Югары Ослан муниципаль район Советында мәгълүматны криптографик
саклау чарапын эксплуатацияләү өчен жаваплы кешенең инструкциясен расларга
(1 нче күшүмтә).

3. Югары Ослан муниципаль район Советында мәгълүмат системаларында
дәүләт сере булып торган белешмәләре булмаган саклана торган мәгълүматның
куркынычсызлығын тәэммин итү өчен билгеләнгән крипто чарапары белән әшләргә
рәхсәт ителгән хөзмәткәрләр Исемлеген (крипточараларыннан файдаланучылар)
расларга (2 нче күшүмтә).

4. Югары Ослан муниципаль районы Советында крипточаралардан
файдаланучының Инструкциясен расларга (3 нче күшүмтә).

5. Кулланыла торган крипто чаралары урнашкан, крипто чаралары һәм (яисә) крипто чараларының төп, аутентификацияләүче һәм пароль мәгълүмат йөртүчеләре саклана торган урыннар исемлеген расларга(4 нче күшымта).

6. Кулланыла торган крипто чаралары урнашкан, крипто чаралары һәм (яисә) крипто чараларының төп, аутентификацияләүче һәм пароль мәгълүмат йөртүчеләре саклана торган урыннарга керү мөмкинләге булган затлар исемлеген расларга (5 нче күшымта).

7. Кулланыла торган крипто чаралары урнашкан, крипто чаралары һәм (яисә) крипто чараларының төп, аутентификацияләүче һәм пароль мәгълүмат йөртүчеләре саклана торган биналарга керү тәртибен расларга (6 нчы күшымта).

8. Крипто чараларын, аларга эксплуатацияләү һәм техник документацияне, төп документларны нәсхәләп исәпкә алу журналы формасын расларга (7 нче күшымта).

9. Крипто чараларын кулланучының шәхси счеты формасын расларга (8 нче күшымта).

10. Төп мәгълүмат белән саклаучыларны исәпкә алу һәм бирү журналы формасын расларга (9 нчы күшымта).

11. Кулланучыларны крипточаралар белән эшләү кагыйдәләренә өйрәту журналы формасын расларга (10 нчы күшымта).

12. Техник (аппарат) журнал формасын расларга (11 нче күшымта).

13. Өлеге боерыкның үтәлешен тикшереп торуны үземдә калдырам.

Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы

Е.А.Варакин

Югары Ослан муниципаль районы
Башлыгының
«_____» № _____
боерыгына

1 күшымта

Югары Ослан муниципаль район Советында мәгълұматны криптографик саклау
чарапарын эксплуатацияләу өчен жаваплы хезмәткәрнең инструкциясе

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Югары Ослан муниципаль районы Советының мәгълұматны криптографик саклау чарапарын эксплуатацияләу өчен жаваплының әлеге инструкциясе (алға таба - Инструкция) мәгълұматны криптографик саклау чарапарын эксплуатацияләу өчен жаваплы кешенең төп бурычларын һәм хокукларын билгели.

1.2. Мәгълұматны криптографик саклау чарапарын эксплуатацияләу өчен жаваплы кеше күрсәтмә белән билгеләнә һәм Югары Ослан муниципаль районы Советының мәгълұмат системаларында дәүләт сере (алға таба - саклана торган мәгълұмат) булмаган мәгълұматны саклау өчен билгеләнгән криpto чарапарын оештыру, аларның әшләвен һәм куркынычсызлығын тәэммин итү өчен жаваплы була (алға таба - ИС).

1.3. Мәгълұматны криптографик яклау чарапарын эксплуатацияләу өчен жаваплы кеше саклана торган мәгълұматны эшкәрту һәм аның иминлеген тәэммин итү өлкәсендә, шулай ук мәгълұматны криптографик яклау чарапарыннан файдаланып ачық әлемтә каналлары аша тапшырганда аны яклау өлкәсендә Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нормаларын белергә тиеш.

1.4. Мәгълұматны криптографик саклау чарапарын эксплуатацияләу өчен жаваплы кеше үз әшчәнлегендә әлеге инструкциягә таяна.

2. МӘГЪЛҰМАТНЫ КРИПТОГРАФИК САКЛАУ ЧАРАЛАРЫН ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘУ ӨЧЕН ЖАВАПЛЫ КЕШЕНЕҢ БУРЫЧЛАРЫ

Криптографик яклау чарапарын эксплуатацияләу өчен жаваплы булган кеше түбәндәгеләргә бурычлы:

2.1. Белешмә белән эш тәртибен билгели торган Югары Ослан муниципаль районы Советының локаль актлары таләпләрен үтәргә.

2.2. ИС сакланучы мәгълұматны эшкәрткәндә аның иминлеген тәэммин итү өчен билгеләнгән криpto чарапарын оештыруны, аларның әшләвен һәм иминлеген тәэммин итүне контролльдә тотуны гамәлгә ашырырга:

- әлеге әшчәнлек төрләренә лицензиянең криптоchaрапарын монтажлау һәм урнаштыру максатларында жәлеп ителгән оешмаларның булын контролльдә тоту;
- криптоchaрапардан файдалану шартларының аларга карата эксплуатацияләу һәм техник документациядә каралган үтәлешен тикшереп торырга;
- эксплуатацияләу һәм техник документацияне криптоchaрапарга, төп документларга, чикләнгән тарату мәгълұматын йөртүчеләргә ышанычлы саклауны тәэммин итәргә;

- крипточаралар урнаштырылган яисә аларга төп документлар сакланган биналарны саклау режимы буенча тәкъдимнәр кертергә;
- крипточараларын, эксплуатация һәм техник документацияне, төп документларны (алга таба - Журнал) нөсхәләп исәпкә алу журналын алып барырга;
- крипточаралар нөсхәләрен, аларга карата эксплуатация һәм техник документацияне, тиешле Журналда расписка астында төп документларны кулланучыларга бирергә;
- крипто чараларының һәр кулланучысына шәхси счет алып барырга, анда алар артында исәпләнгән крипто чараларын, аларга эксплуатацияләү һәм техник документацияне, төп документларны теркәргә;
- крипто чараларын, аларга эксплуатацияләү һәм техник документацияне, крипто чараларын кулланучылар һәм (яисә) мәгълүматны криптографик саклау чараларын эксплуатацияләү өчен җаваплы кешеләр арасында төп документларны тиешле журнальда расписка белән тапшыруны тикшереп торырга;
- крипточараларның штатлы әшләве гамәлгә ашырыла торган аппарат чараларындагы мәһерләрне (пломбаларны) пломбацияләргә (бастырып чыгарырга), шулай ук аппарат һәм аппарат-программа крипто чараларын контролъдә тотарга;
- крипточаралар, эксплуатация һәм техник документация алуны һәм илтеп житкерүне контролъдә тоту;
- алдан ук чираттагы төп документларны әзерләүгә һәм гамәлдәге төп документларны вакытында алыштыру өчен файдалану урыннарына жибәрүгә заказлар ясарга;
- файдаланылмаган яисә гамәлдән чыгарылган төп документларның тиешле крипто чараларына эксплуатацияләү һәм техник документациядә күрсәтелгән срокларда, яисә, әгәр эксплуатацияләү һәм техник документация белән юкка чыгару срокы билгеләнмәгән булса, аларны тиешле журнальда расписка белән гамәлдән чыгарганнын (гамәлдә булу срокы тәмамланганнын) соң 10 тәүлектән дә соңга калмыйча юкка чыгуын тикшереп торырга;
- компрометацияләүдә шик туган төп мәгълүмат йөртүчеләрне (алга таба - НКИ), шулай ук алар белән бергә гамәлдә булган башка НКИ гамәлдән чыгарырга;
- компрометацияләнгәннәрне алыштыру өчен НКИ булмаган Гадәттән тыш очракларда, компрометацияләнгән НКИ куллану турында Карап кабул итәргә;
- крипточаралар кулланучыларының крипточаралар һәм төп документлар белән әшләү кагыйдәләре буенча инструктажын үткәрергә.

2.3. Крипточаралар белән билгеләнгән әшләр тәртибен яки крипточаралар эшен бозган очракта, сакланучы мәгълүматны әшкәртуне туктатуны таләп итәргә.

2.4. Саклана торган мәгълүмат чыганакларын саклау шартларын бозуга, сакланган мәгълүматның конфиденциальлеген бозуга китерергә мөмкин булган крипточараларны файдалануга кагылышлы хәлләрне анализлауда катнашырга.

2.5. Югары Ослан муниципаль районы Советының крипточаралардан файдаланучы инструкциясе таләпләренең, шулай ук Россия Федерациясенең сакланучы мәгълүматны әшкәрту һәм иминлеген тәэммин итү өлкәсендәге гамәлдәге законнары таләпләренең үтәлешен тикшереп торырга.

2.6. Саклана торган мәгълүматның куркынычсызлығын тәэммин итү өчен барлық кирәклө чараларны күрергә, кулланучылардан югалту фактлары, төп

мәгълүматны компрометацияләу түрүнда мәгълүмат алынган очракта, аерым алганда, түбәндәге чарапарны үтәүне тәэммин итәргә:

- һәр очракта, төп документларны компрометацияләу факты (яки фаразланган) буенча хезмәт тикшерүе үткәрелә; тикшерү нәтижәсе булып әлеге вакыйганың компрометация буларак квалификациясе булу яки квалификациясе булмау тора;

- крипточаралардан файдаланучыларның төп мәгълүматны компрометацияләу факты түрүнда, мәгълүматны криптографик яклау чарапарын эксплуатацияләу өчен җаваплы булган мәгълүмат алмашуда кызықсынуучы барлық катнашучыларга мәгълүмат житкәрелә;

- тикшерү уздырганнан соң гамәлдән чыгарылган төп документлар юкка чыгарыла, бу хакта журналда тиешле язма ясала;

- Кулланучыга бәйләнешне үз вакытында торғызу өчен яңа НКИ бирелә; моның өчен алардан файдалану мәгълүматны криптографик яклау чарапарын эксплуатацияләу өчен җаваплы булган кеше карапы буенча бик кирәк булган очракларда гамәлгә ашырыла торған НКИ резерв запасы булдырыла.

2.7. НКИ күчермәләрен өзөрләргә, алар төп исәпкә алышырга һәм эксплуатациягә җаваплы булган мәгълүматны криптографик яcalaу чарапары сейфында сакланырга тиеш. Әлеге күчермәләр, әгәр тикшерү нәтижәләре буенча компрометация факты билгеләнмәгән булса, Югары Ослан муниципаль районы Советы житәкчесе рәхсәте белән кулланыла.

2.8. Аларны бер үк вакытта компрометацияләу мөмкин булмавын тәэммин иту максатында резерв НКИ эшче (актуаль) НКИ аерым сакларга.

2.9. Югары Ослан муниципаль район Советында шәхси мәгълүматларны эшкәртүне оештыручыларга крипто чарапарының, аларның төп документларының, бина, саклагыч, шәхси мәһер ачкычларының югалуы яки житешмәве түрүнда һәм саклана торған мәгълүматның таралуына кiterергә мөмкин булган башка фактлар түрүнда вакытында хәбәр итәргә.

3. МӘГЪЛҮМАТНЫ КРИПТОГРАФИК САКЛАУ ЧАРАЛАРЫН ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘУ ӨЧЕН ҘАВАПЛЫ КЕШЕНЕҢ ХОКУКЛАРЫ

Мәгълүматны криптографик саклау чарапарын эксплуатацияләу өчен җаваплы кеше хокуклы:

3.1. Саклана торған мәгълүматны эшкәрту процессларын регламентлаучы Югары Ослан муниципаль районы Советының локаль актлары белән танышырга.

3.2. Кулланучылардан сакланучы мәгълүматның куркынычсызлыгын тәэммин иту өлкәсендә Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары таләпләрен үтәүне таләп итәргә.

3.3. Тотыла торған мәгълүматның куркынычсызлыгын тәэммин иту өчен билгеләнгән крипточаралар белән эшләу таләпләре бозылу ачыкланган очракта яисә крипточараларның эшчәнлеген бозуга бәйле рәвештә ИС эшне туктатуны таләп итәргә.

Югары Ослан муниципаль районы

Башлыгының

«_____» № _____

боерыгына

2 күшымта

Югары Ослан муниципаль районы Советының мәгълүмат системаларында дәүләт сере булып торучы белешмәләре булмаган саклана торған мәгълүматның куркынычсызлығын тәэммин итү өчен билгеләнгән крипто чаралары белән эшләргә рәхсәт ителгән хезмәткәрләр исемлеге (крипто чараларыннан файдаланучылар)

№ п п	Хезмәткәрнең ФИА.и.	Вазифасы	Структур бүлекчә
1.	Варакин Евгений Анатаольевич	Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы	
2.	Осянин Сергей Викторович	Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы урынбасары	
3.	Никитина Людмила Николаевна	Югары Ослан муниципаль районы Советы аппараты житәкчесе	
4.		Район Башлыгының коррупциягә каршы көрәш мәсьәләләре буенча ярдәмчесе	
5.	Гарипова Гүзәлия Хаматхатыйп кызы	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық бүлеге начальнигы	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық бүлеге
6.	Галиханова Оксана Николаевна	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық бүлеге баш белгече	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық бүлеге
7.	Федорова Людмила Викторовна	Югары Ослан муниципаль районы Советының гомуми бүлеге начальнигы	Югары Ослан муниципаль районнының гомуми бүлеге
8.	Галимуллин Азат Рәфкатъ улы	Югары Ослан муниципаль районы Советының гомуми бүлек начальнигы	Югары Ослан муниципаль районнының гомуми бүлеге

		урынбасары	
9.	Гридина Дарья Викторовна	Югары Ослан муниципаль районы Советының гомуми бүлеге баш белгече	Югары Ослан муниципаль районының гомуми бүлеге
10.	Пичугина Надежда Валерьевна	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукый һәм кадрлар эше бүлеге начальниги	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукый һәм кадрлар эше бүлеге
11.	Машина Екатерина Андреевна	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукый һәм кадрлар эше бүлеге начальниги урынбасары	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукый һәм кадрлар эше бүлеге
12.	Идиятуллина Лилия Марат кызы	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукый һәм кадрлар эше бүлеге баш белгече	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукый һәм кадрлар эше бүлеге

Югары Ослан муниципаль районы
Башлыгының
«_____» № _____
боерыгына

3 күшымта

Криптоcharалардан файдаланучы инструкциясе

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӨМӘЛӘР

1.1. Югары Ослан муниципаль районы Советының (алға таба - Инструкция) криптоcharалардан файдаланучының хокукларын һәм бурычларын, криптоcharалар белән эш итү тәртибен, шулай ук гамәлдәге ачкычларны криптоcharаларга компрометацияләү очрагында элемтәне торғызу тәртибен билгели.

1.2. Криптоcharалардан файдаланучы булып Югары Ослан муниципаль районы Советының локаль акты белән расланган мәгълүмат системаларында дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр булмаган сакланучы мәгълүматның куркынычсызлыгын тәэммин итү өчен билгеләнгән криптоcharалар белән эшләүгә кертелгән хезмәткәрләр исемлегенә кертелгән Югары Ослан муниципаль районы Советы хезмәткәре тора;

1.3. Мәгълүмат системаларында дәүләт сере булып торган мәгълүматлар булмаган саклана торган мәгълүматның куркынычсызлыгын тәэммин итү өчен билгеләнгән крипто charалары белән турыдан-туры эшләргә кулланучылар тиешле укытудан соң гына рәхсәт итәлә. Кулланучыларны криптоcharалар белән эшләү кагыйдәләренә өйрәтүне тиешле криптографик яклау органы хезмәткәрләре башкара. Криптоcharалар белән эшләүгә керту яки кертмәү турындагы бәяләмә кулланучыларны укыту журналында криптоcharалар белән эшләү кагыйдәләре белән билгеләнергә тиеш.

1.4. Криптоcharаларны кулланучы дәүләт серен (алға таба - саклана торган мәгълүмат) тәшкил итүче белешмәләре булмаган мәгълүматны эшкәрту һәм куркынычсызлыгын тәэммин итү өлкәсендә Россия Федерациясенең гамәлдәге законнар нормаларын, шулай ук, криптографик яклау charаларын кулланып, мәгълүматны саклау өлкәсендә белергә тиеш.

1.5. Криптоcharалардан файдаланып сакланган мәгълүматны эшкәрту белән бәйле үз эшчәнлегендә криптоcharаларны кулланучы өлеге Инструкция белән житәкчелек итә.

1.6. Криптоcharалар кулланучылары тәп мәгълүматның конфиденциальлеген тәэммин итү һәм криптоcharаларны санкциясез файдаланудан яклау өчен шәхси жаваплылык tota.

2. КРИПТОЧАРАЛАРЫННАН ФАЙДАЛАНУЧЫНЫҢ БУРЫЧЛАРЫ һәМ ХОКУКЛАРЫ

2.1. Криптоcharаларны кулланучы бурычлы:

- криптоcharалар эшчәнлегенең куркынычсызлыгын тәэммин итү буенча таләпләрне үтәргә;
- башкарыйлан функциональ бурычларның тәре буенча һәркем файдалана алышлык чикләнгән барлык мәгълүматның конфиденциальлеген тәэммин итәргә;

- Югары Ослан муниципаль районы Советының криптографик яклау чарапарын эксплуатацияләү өчен җаваплы кешесенә (алга таба - җаваплы) төп мәгълүматны йөртүчеләрне (алга таба - НКИ) криpto чарапарын куллануга бәйле бурычларын үтәүдән азат иткәндә яисә читләштергәндә тапшырырга;

- ачкыч сертификатының гамәлдә булу вакыты тәмамланғач, шулай ук ачкыч компрометацияләнгән очракта җаваплы НКИ тапшырырга;

- кичекмәстән структур бүлекчә житәкчесенә яки НКИ компрометациясе турында, юкка чыгу фактлары яки криптоcharаларның житмәве турында хәбәр итәргө;

- компрометация фактлары буенча хезмәт тикшерүләрен уздыручи комиссия мәгълүматын үз компетенциясе чикләрендә бирү, шулай ук криптоcharалар эшчәнлегенең куркынычсызлық таләпләрен бозу сәбәпләрен ачыклау.

2.2. Криптоcharаларны кулланучыга тыела:

- төп мәгълүматларны санкцияләнмәгән һәм исәпкә алышмыйча күчереп алуны гамәлгә ашырырга;

- НКИ аларның сакланышын һәм конфиденциальлеген гарантияли торган сейфлардан һәм биналардан тыш сакларга;

- НКИ Жаваплыдан башка нинди дә булса затларга тапшырырга;

- эш вакытында НКИ күзәтүсез калдырырыга (мәсәлән, эш өстәлендә яки ПЭВМ система блогында);

- НКИ төп мәгълүмattan башка нинди дә булса мәгълүмат сакларга;

- криптоcharалар кулланыла торган биналарда төп мәгълүматны күчermесен башкарыра мөмкинлек бирә торган шәхси техник чарапарны куллану;

- гамәлдән чыгарылган НКИ кулланырга.

2.3. Кулланучы түбәндәгеләргә хокуклы:

- криptoакчаларны куллану мәсьәләләре буенча Югары Ослан муниципаль районы Советы житәкчелегенә тәкъдимнәр кертергә;

- криpтоcharаларны куллану буенча квалификация дәрәжәсен күтәрергә.

3. КРИПТОЧАРАЛАРЫ БЕЛӘН ЭШ ИТУ ТӘРТИБЕ

3.1. Криpтоcharаларны монтажлау һәм урнаштыру Федераль куркынычсызлык хезмәте тарафыннан әлеге эшчәнлек төрөн гамәлгә ашыруга лицензиясе булган оешма тарафыннан башкарыла. Юридик затның үз ихтыяжлары өчен әлеге чарапарга техник һәм эксплуатация документларында каралган шифр (криптографик) чарапарына хезмәт күрсәту эшләрен мөстәкыйль башкару рөхсәт ителә.

3.2. Криpтоcharалар урнаштырылган хезмәт бүлмәләре конфиденциаль мәгълүмат белән эшләү өчен бүләп бирелгән биналарга куелган жиһазлар һәм саклау буенча барлык таләпләргә җавап бирергә тиеш. НКИ саклау өчен биналар сейфлар (металл шкафлар) белән тәэмmin ителә, сак сигнализациясе белән жиһазландырыла һәм хезмәткәрләр киткәч, җаваплы затларның шәхси мөһөрләре белән ябыла (яки кодлы йозак белән ябыла) һәм сак астына бирелә.

3.3. НКИ саклау өчен криpтоcharалардан файдаланучы шәхси сейф белән тәэмmin итепергә тиеш. Эш көне тәмамланганнан соң индивидуаль сейф булмаган очракта, криpто чарапарын кулланучы төп мәгълүмат йөртүчеләрне исәпкә алу һәм бирү журнальнадагы имза астында җаваплы кешегә НКИ тапшырырга тиеш.

3.4. Крипто чарапарын кулланучыларның сейф ачкычлары дубликатлары (шулай ук кодларның билгеләре - код йозаклары булганда) структур бүлекчә житәкчесе яки крипто чарапарын кулланучыларның шәхси мөһерләре белән мөһерләнгән төргәкләрдә җаваплы сейфта сакланырга тиеш. Ачкычларның дубликатларын санкцияләнмәгән әзерләү тыела. Ачкыч югалган очракта йозак механизмы (сере) (яки сейф үзе) алыштырылырга тиеш.

3.5. Крипточарапарны эксплуатацияләүгә әлеге крипточарадан файдалану кагыйдәләрен өйрәнгән һәм тиешле әзерлек узган затлар рәхсәт ителә.

3.6. Крипточарапарны урнаштыру өчен билгеләнгән ПЭВМ барлық программа белән тәэммин иту тиешле лицензияләргә ия булырга тиеш. Крипточарапардан файдаланучы эшче станциягә программалар эшләү һәм көйләү чарапарын билгеләү рәхсәт ителми.

4. КРИПТО ЧАРАЛАРЫНА ГАМӘЛДӘГЕ АЧКЫЧЛАР КОМПРОМЕТАЦИЯЛӘНГӘН ОЧРАКТА ЭЛЕМТӘНЕ ТОРГЫЗУ

4.1. Криптографик ачкыч компрометациясе астында әлеге ачкыч НКИ хужасының бер мәгънәле идентификациясен һәм аның ярдәмендә эшкәртелә торган мәгълүматның конфиденциальлеген тәэммин итүенә ышанычны югалту аңлашыла. Гамәлдәге криптографик ачкычлар компрометациясе белән бәйле вакыйгаларга түбәндәгеләр керә:

- НКИ югалту (урлау), шул исәптән аларны соңыннан табу белән;
- НКИ керү мөмкинлеге булган хезмәткәрләрне әштән чыгару (яңадан билгеләү);
  - ачык рәвештә элемтә линиясе буенча яшерен ачкычларны тапшыру;
  - НКИ саклау кагыйдәләрен бозу;
  - тапшырыла торган мәгълүматның тараулу яисә аны бозу (алмаштыру, ялганлау) фактларын ачу;
  - криптографик операцияләр башкарганда хаталар;
  - төп мәгълүматның санкцияләнмәгән яисә исәпкә алмынмаган қучермәсе;
  - НКИ белән нәрсә булганын төгәл билгеләп булмый торган барлық очраклар (шул исәптән НКИ сафтан чыккан һәм әлеге фактының явыз ниятләр нәтижәсендә килеп чыгу ихтималы дәлилләп кире кагылмаган очраклар).

4.2. Югарыда санап үтелгән вакыйгаларның телсә кайсысы килеп чыкканда крипто чарапарын кулланучы яки НКИ хужасы кичекмәстән башка абонентлар белән элемтәне туктатырга һәм компрометация факты (яки фаразланган компрометация факты) турында җаваплы кешегә, телефон, электрон почта аша яки башка мөмкин булган ысуул белән хәбәр итәргә тиеш. һәрхәлдә, крипто чарапарын кулланучы яки НКИ хужасы аның хәбәре алышына һәм укылудына инанырга тиеш.

4.3. Гамәлдәге ачкычларны компрометацияләү факты расланганда, крипто чарапарын кулланучы З эш көне эчендә заараланган криптографик ачкычларны кичекмәстән әйләнештән алуны һәм җаваплы кешегә тапшыруны тәэммин итәргә тиеш.

4.4. Гамәлдәге ачкычлар компрометациясеннән соң конфиденциаль элемтәне торгызу өчен крипточарапардан файдаланучы Жаваплыдан яңа ачкычларын ала.

ТАНЫШУ БИТЕ

Югары Ослан муниципаль районы криптоcharаларын кулланучы инструкциясе белән

Югары Ослан муниципаль районы
Башлыгының
«_____» № _____
боерыгына

4 күшымта

Криптоcharалар һәм криптоcharаларның аутентификацияләүче һәм пароль
мәгълүматы саклана торган криптоcharалар кулланыла торган биналар исемлеге

№ т/б	Урынның адресы	Бүлмәнең исеме	Бүлек исеме
1.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы	
2.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы урынбасары	
3.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районы Советы аппараты житәкчесе	
4.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Район Башлыгының коррупциягә каршы көрәш мәсьәләләре буенча ярдәмчесе	
5.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық бүлеге	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық бүлеге
6.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық бүлеге	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық бүлеге
7.	Югары Ослан	Югары Ослан	Югары Ослан

	районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	муниципаль районының гомуми бүлеге	муниципаль районының гомуми бүлеге
8.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районының гомуми бүлеге	Югары Ослан муниципаль районының гомуми бүлеге
9.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районының гомуми бүлеге	Югары Ослан муниципаль районының гомуми бүлеге
10.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукий һәм кадрлар эше бүлеге	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукий һәм кадрлар эше бүлеге
11.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукий һәм кадрлар эше бүлеге	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукий һәм кадрлар эше бүлеге
12.	Югары Ослан районы, Югары Ослан ав., Чехов ур., 18 й.	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукий һәм кадрлар эше бүлеге	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештыру-хокукий һәм кадрлар эше бүлеге

Югары Ослан муниципаль районы
Башлыгының
«_____» № _____
боерығына

5 күшымта

Кулланыла торган криптоаралары урнашкан, криптоаралары һәм (яисә)
криптоараларының төп, аутентификацияләүче һәм пароль мәгълүмат йөртүчеләре
саклана торган урыннарга керү мөмкинлеге булган затлар исемлеге

№ т/б	Фамилиясе, исеме, атасының исеме	Вазифасы	Структур бүлекчә
1.	Варакин Евгений Анатольевич	Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы	
2.	Осянин Сергей Викторович	Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы урынбасары	
3.	Никитина Людмила Николаевна	Югары Ослан муниципаль районы Советы аппараты житәкчесе	
4.		Район Башлыгының коррупциягә каршы көрәш мәсьәләләре буенча ярдәмчесе	
5.	Гарипова Гүзәлия Хаматхатыйп кызы	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық булеге начальниги	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық булеге
6.	Галиханова Оксана Николаевна	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық булеге баш белгече	Югары Ослан муниципаль районы Советының бухгалтерлық исәбе һәм хисаплылық булеге
7.	Федорова Людмила Викторовна	Югары Ослан муниципаль районы Советының гомуми булеге начальниги	Югары Ослан муниципаль районының гомуми булеге
8.	Галимуллин Азат Рәфкаты улы	Югары Ослан муниципаль районы Советының гомуми булек Башлыгы уринбасары	Югары Ослан муниципаль районының гомуми булеге
9.	Гридина Дарья Викторовна	Югары Ослан муниципаль районы	Югары Ослан муниципаль

		Советының гомуми бүлеге баш белгече	районының гомуми бүлеге
10.	Пичугина Надежда Валерьевна	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештырухокукый һәм кадрлар эше бүлеге начальниги	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештырухокукый һәм кадрлар эше бүлеге
11.	Машина Екатерина Андреевна	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештырухокукый һәм кадрлар эше бүлеге начальниги урынбасары	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештырухокукый һәм кадрлар эше бүлеге
12.	Идиятуллина Лилия Марат кызы	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештырухокукый һәм кадрлар эше бүлеге баш белгече	Югары Ослан муниципаль районы Советының оештырухокукый һәм кадрлар эше бүлеге

Югары Ослан муниципаль районы
Башлыгының
«_____» № _____
боерыгына
6 күшымта

Кулланыла торган криптоcharалары урнаштырылган, криптоcharалары həm (яисə) криптоcharаларының təp, autentifikasiyaləüche həm parol məgъlumat yərtüçeləre saklana торган binalaraga kerü tərtibi

1. Əlegə tərtip binaga kerü hoxuky bulmagan затlarның kontrolsəz үtəp kerü яки anda bulu məmkinlegən totkarlauchy regime oeshtyru maksatlarında faydalanyla torghan kulanıla torghan kriptocharalap urnaştyrylgan, kriptocharalap həm (яки) kriptocharalarnıң təp, autentifikasiyaləüche həm parol məgъlumat yərtüçeləre saklana торган Югары Ослан муниципаль районы Советы binalaryna (alga taba-binalar) kerü şartlarын həm tərtiben reglamentlashyra.

2. Əlegə Tərtip Rossiya Federasiyase Xəkumətenec «Şəxsi beləşmələrneç məgъlumatı sistemalarpında eşkərteləngəndə şəxsi beləşmələrne yeklauga tələplərne raslaу turynıda» 2012 elnyıñ 1 nojabrendəge 1119 nömerly kaarary, Rossiya Federasiyase Federal kürkynychsyzlyk xəzmətenec 2014 elnyıñ 10 iulenendəge «Якланғанлыкның hər dərəjəse əchen şəxsi məgъlumatlarны yeklauga Rossiya Federasiyase Xəkuməte tarafyinnan bilgeləngən tələplərne үtəu əchen kirekle məgъlumatny kriptografiq yeklaug charalarnı kulanıyp, şəxsi məgъlumatlarны məgъlumat sistemalarpında eşkərtkəndə şəxsi məgъlumatlarны iminlegən təəmin itu buencha oeshtyru həm teknik charalarnıñ составын həm etəlegən raslaу turynıda» 378 nömerly boerygы tələpləre, Rossiya Federasiyase Prezidenti karshındagı xəkumət əlementəse həm məgъlumat federal agentlygynyñ 2001 elnyıñ 13 iyunennən 152 nche nömerly «Dəyərlət seren təşkil itə torghan məgъlumatlar bulmagan məmkinlegə chikləngən məgъlumatny kriptografiq yeklaug charalarnı kulanıyp əlementə kanallary asha saklaug, eşkərtü həm tapshyru kürkynychsyzlygy oeshtyru həm təəmin itu turynıda instrukciyane raslaug xakynda» boerygы nigezendə eşlənde.

3. Urınnaq əchen urınnaq kerü hoxuky bulmagan затlarның kontrolsəz үtəp kerü яисə anda bulu məmkinlegənə komachaulyk torghan regime oeshtyryla.

4. Kriptocharalap urnaştyrylgan binalar kriptocharalap saklana, kerü isheklerə yozaklar belən jiəazlandyrylgan bulyrga tiesh, mondый binalarныñ yozakka ishekleren daimi yabu həm alarны barys tik sənkciyaləngən yol əchen genə achu təəmin itelergrə tiesh. Əlegə bülmələrgə əsh kəne təmamlanğannan soñ məhər sugułyrga, rəxsət itelməgən achu turynıda signal birə torghan tieshle teknik җailanmalap belən jiəazlandyrylgara tiesh.

5. Yuqarı Oslan muниципаль районы Советының lokal aktı belən raslanğan urınnaq kerü məmkinlegə bulgan затlar исемlegənə kertelgən xəzmətkərlər əsh (xəzmət) vakytynda kerü məmkinlegənə iя.

6. Yuqarıda kürsətelgən xəzmətkərlərneç eştən tysh (xəzməttən tysh) vakyttta binalarında bulu Yuqarı Oslan muниципаль районы Советы җitəkchese

имзалаган хезмәт язмаларына (яисә рөхсәт бирүче документларның башка төрләренә) нигезләнеп рөхсәт ителә.

7. Эш (хезмәт) һәм эш булмаган (хезмәт булмаган) вакытта чит затларның биналарда булуы тыела.

8. Биналарны жыештыру һәм техник хезмәт күрсәту бары тик, алар крипто чаралары урнаштырылган, крипто чаралары һәм (яисә) крипто чараларының төп, аутентификацияләү һәм серсүзле мәгълүмат сакланган урыннарга керү мөмкинлеге булган затлар исемлегенә кертелгән Югары Ослан муниципаль районы Советы хезмәткәрләре барында гына рөхсәт ителә.

9. Житәкче һәм аны алмаштыручы затлар теләсә кайсы вакытта, шул исәптән эш көне булмаган һәм бәйрәм көннәрендә, биналарда булырга мөмкин.

10. Чит кешеләрнең биналарга контрольсез үтеп керү омтылышлары турында структур бүлекчә житәкчесенә яки Югары Ослан муниципаль район Советы житәкчесенә кичекмәстән хәбәр итәргә кирәк.

11. Штаттан тыш хәл килеп чыккан очракта, кичекмәстән Югары Ослан муниципаль районның структур бүлекчәсе житәкчесенә яисә район Советы житәкчесенә хәбәр итәргә кирәк.

12. Гадәттән тыш хәлләр Министрлыгы һәм авария хезмәте органнары хезмәткәрләре, «ашыгыч ярдәм» табиблары штаттан тыш вәзгыятыне, башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү яки медицина ярдәме күрсәту биналарына Югары Ослан муниципаль района Советы житәкчесе яки структур бүлекчәсе житәкчесе озатуында кертелә.

Югары Ослан муниципаль районы
Башлыгының

«_____» № _____
боерыгына

7 күшымта

СКЗИ, аларга эксплуатацияләү һәм техник документацияне, төп документларны нөсхәләп исәпкә алу журналы
формасы

N п/п	СКЗИ, аларга эксплуатацияләү һәм техник документация, төп документлар исеме	СКЗИ серияле номерлары, эксплуатацион итехник документация, төп документлар сериясе номерлары	Төп документларның нөсхә номерлары (криптографик номерлар)	Алу турында тамга		Бирү турында тамга	
				Кемнән алган	Озата баручы хатның датасы һәм номеры	СКЗИ кулланучы сының Ф. И. А.и.	Дата һәм алу распискасы
1	2	3	4	5	6	7	8

СКЗИ тоташтыру (урнаштыру) турында тамга			Аппарат чарапарыннан СКЗИ алу, төп документларны юкка чыгару турында тамга			Искәрмә
Тоташтыру (урнаштыру) башкарған криптографик саклану органы хезмәткәрләренен, СКЗИ кулланучысының Ф. И. А.и.	Тоташтырун ы (урнаштырун ы) башкарған затларның имзасы һәм тоташтыру (урнаштыру) датасы	СКЗИ урнаштырылған яки тоташтырылған аппарат чараларының номерлары	Аерып алу (юкка чыгару)	Криптографик саклану органы хезмәткәрләренен, СКЗИ кулланучысының тартып алуны (юк итүне)башкаручы Ф. И. А.и.	Юкка чыгару турында акт яки расписка номеры	
9	10	11	12	13	14	15

Югары Ослан муниципаль районы
Башлыгының

«_____» № _____
боерыгына

8 күшымта

Мәгълүматны криптографик яклау чараларыннан файдаланучының шәхси счеты

(фамилиясе, исеме, атасының
исеме)

(Вазыйфасы, бүлекчә)

N т/б	СКЗИ, эксплуатация һәм техник документация, тәп документлар атамасы	СКЗИ серияле номерлары, эксплуатация һәм техник документация, тәп документлар	Тәп документларның нөсхәләре (криптографик номерлары)	Гамәлгә керту датасы	Гамәлдән чыгару датасы	АРМ инвентарь номеры

Югары Ослан муниципаль районы Башлыгынын

«_____» _____ № _____
бое́ры́гына

9 күшымта

Төп мәгълумат белән йөртүчеләрне исәпкә алу журналы

Башланды: «   » 20 ел

Тәмам: «...» 20 ел

Югары Ослан муниципаль районы Башлыгының

«_____» _____ № _____
боецына

10 күшымта

Кулланучыларны криптоcharалар белөн эшлөү кагыйдәлөренә ейретү журналы

№ т/б	СКЗИ кулланучысы Ф.И.А.и.	СКЗИ кулланучыс ы вазифасы	Аның белән эшләүгә хезмәткәр кертелгән СКЗИ исеме	СКЗИ белән мөстәкыйль эшләүгә керту/ кертмәү турында тамга	СКЗИ жаваплы кулланучысыны н/уқыту үткәргән криптографик яклау органы хезмәткәренең Ф.И.А.и.	Криптографик яклау органы хезмәткәре имзасы	Дата	Искәрмә
-------	---------------------------------	-------------------------------------	---	--	---	--	------	---------

Югары Ослан муниципаль районы Башлыгының

«_____» _____ № _____
боецына

11 күшымта

Техник (аппарат) журналы формасы

Криптоcharалары урнаштырылган, криптоcharалары həm (яисə) криптоcharаларының төп, аутентификацияләүче həm парольле мәгълүмат сакланган биналарга керу төртибе белəн
ТАНЫШУ БИТЕ